

20140506

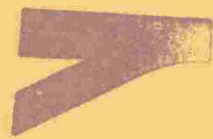
Saily H.

TIE- JA VESIRAKENNUSHALLITUS

YLEISTEN TEIDEN VALAISTUSPOLITIIKKA

12.12.1983

08 TH

Tielaitos
Kirjasto

TIE- JA VESIRAKENNUSHALLITUS

Tiensiunnittelutoimisto

YLEISTEN TEIDEN VALAISTUSPOLITIIKKA

Tienpidon suuntaviivat ja keskeiset toimenpiteet on esitetty kahdessa asiakirjassa:

- Tieverkon hoito, ylläpito ja kehittäminen 1980-1990 (TVH 712296) ja
- Tienpidon suuntaviivat 1980-luvulla (TVH 713220).

Näiden lisäksi yleisten teiden valaistuspolitiikka määrittelee tien valaisemisessa noudatettavat yleiset periaatteet, joita käytetään edelleen piirin tiepolitiikan ja toimintalinjojen kehittämisessä.

1. VALAISTUSTILANNE

Vuodesta 1976 lähtien valaistujen yleisten teiden määrä on lisääntynyt keskimäärin 240 km/a, josta 58 % yhdysteillä, 24 % valta- ja kanta-teillä sekä 18 % seudullisilla ja kokoojateillä.

Vuoden 1983 alussa valaistuja yleisiä teitä oli 5775 km, jakaantuen eri tie- ja liikennemääräluokkiin seuraavan taulukon mukaisesti.

Tieluokka	Osuus (%)	KVL (ajon/d)
Valtatiet	15,2	3000-6000
Kantatiet	5,5	1500-3000
Seudulliset tiet	12,6	1500-3000
Kokoojatiet	21,4	500-1000
Yhdystiet	45,3	500-1000

Alemmissa tieluokissa kuntien kustannuksellaan rakentama osuus on merkittävä.

2. YLEISET LÄHTÖKOHDAT

Tievalaistuksen kannattavuus ja toteuttaminen perustuu pääasiassa pimeän ajan onnettomuuksien vähenemiseen ja tätä kautta saataviin säästöihin. Muita perusteita ovat isot liikennemäärät, liikenneympäristön vaikeusaste ja yleinen turvallisuus.

Vaikutusten aikaansaaminen edellyttää puolestaan riittävää valaistustasoa, joka tekee näkemisen mahdolliseksi.

Tarvittava valaistustaso pitää tuottaa kriittisesti valikoiduilla laitteilla siten, että asennuksen vuosikustannukset ovat mahdollisimman pienet.

Valaistuslaitteet ovat tielain 3 §:n mukaisesti tien osa. Tämä ei kuitenkaan edellytä tievalaistuksen asentamista.

3. VALAISTAVAT KOHTEET

Tievalaistuksen tarpeen arviointi on esitetty TVH:n ohjeessa "Tievalaistus" (TVH 722325).

Hankkeet laitetaan yleensä liikennetaloudellisin perustein ja toiminnallisia luokkia noudattaen seuraavaan tärkeysjärjestykseen ottaen huomioon vuosittain käytettävissä olevat resurssit, alueellinen palvelutaso suhteessa liikennetarpeeseen ja tieluokkien yhdenmukaisuus koko maassa:

1. Yleiset tiet taajamien ulkopuolella
 - onnettomuuksien perusteella valaistavat kohteet
 - liikennemäärien perusteella valaistavat kohteet
 - sijainnin tai erikoisperustein valaistavat kohteet
2. Yleiset tiet taajamissa

4. KUSTANNUSVASTUU

Valtio voi rakentaa yleisten teiden valaistuksen kustannuksellaan kuntien osallistuessa paikallisteiden kustannuksiin tielain mukaisesti.

Valtion kustannuksella rakennettavan ja valtion omistaman tievalaistuksen käyttö- ja kunnossapitokustannusten jakamisesta valtion ja kunnan kesken on sovittu tie- ja vesirakennushallituksen sekä kuntien keskusjärjestöjen kesken (TVH 722500).

Käytön ja kunnossapidon sisältö on määritelty tievalaistusohjeissa (TVH 722325).

Kaikki käyttö- ja kunnossapitokustannukset voidaan maksaa valtion toimesta yleisillä teillä olevilla avattavilla silloilla sekä lossi- ja lauttalaitureilla; paikallisteillä on kunnan lakimääräinen osuus perittävä.

Kunnan omistaman valaistuksen käyttö- ja kunnossapitokustannuksiin ei voida osallistua valtion varoilla missään olosuhteissa.

5. KUNTIEN RAKENTAMAT JA OMISTAMAT VALAISTUKSET

Valaistuksen rakentamiseen yleiselle tielle muun kuin tienpitäjän toimesta tarvitaan tielain 53 §:n mukainen lupa.

Piiri voi ehdottaa kunnan omistaman vanhentuneen tievalaistuksen parantamista tämän kustannuksella.

Yleensä tällaisissa tapauksissa luminanssi nousee mutta käyttö-kustannukset pienenevät.

Yleisen tien tekemisestä aiheutuvat valaistuslaitteiden siirtokustannukset maksaa valtio kuitenkin niin, että paikallisteillä peritään kunnan lakimääräinen osuus.

Kunnan omistama valaistus voidaan ottaa valtion omistukseen korvauksetta valtion toimesta tapahtuvan valaistuksen jatkamisen yhteydessä joko sellaisenaan tai parannettuna edellyttäen, että on olemassa muutenkin perusteet valaistuksen rakentamiseen valtion kustannuksella.

6. TIEVALAISTUKSEN AJOITTAINEN VÄHENTÄMINEN

Valaistuksen vähentämistä koskevat ohjeet sisältyvät julkaisuun "Tievalaistus" (TVH 722325). Toimenpiteisiin ei saa ryhtyä harmitsematta. Valaistuksen vähentämisellä tai sammuttamisella saavutettava säästö ja sen merkitys vaihtelee vertailukohteen mukaan. Energiakustannuksissa saavutettava säästö voidaan menettää ohjauslaitteiden asennuskustannuksissa tai onnettomuuskustannuksina varsin pienellä onnettomuusmäärän lisäyksellä.

Epätaloudellisten ja vanhentuneiden asennusten saneeraus on aina kannattava toimenpide. Uusissa hankkeissa pitää pyrkiä mahdollisimman pieneen tehontarpeeseen pituusyksikköä kohti.

7. TIEVALAISTUKSEN TOIMINNAN SEURANTA

Piirin valaistusasiantuntijan tulee tarkkailla laitteiden kuntoa ja valaistustasoa silmämääräisesti sekä erilaisten mittausten avulla.

8. TUTKIMUS, KEHITTÄMINEN JA KOULUTUS

Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa laitos on yhteistyössä muiden alalla työskentelevien yhteisöjen kanssa esim. Suomen Valoteknillinen Seura r.y. Tutkimustyöt teetetään yhteistoiminnassa laite- ja materiaalivalmistajien kanssa pääasiassa valtion teknillisellä tutkimuskeskuksella sekä soveltuvin osin muilla yhteisöillä ja korkeakouluilla.

Laitos osallistuu asiantuntijana laitevalmistajien kehitystyöhön.

Lähitulevaisuuden kehittämisasihteja ovat:

- tietotekniikkaan perustuvat suunnittelumenetelmät ja asiakirjat
- päällysteen ja ajoratamaalausten heijastusominaisuudet
- valaistusluokan ja onnettomuuksien välisen riippuvuuden vaikutus valaistuksen tarpeellisuuden arviointiin ja kannattavuuteen
- myötäävät pylvää
- ohjausmenetelmät

Toiminnan turvaamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota ammattikoulutukseen ja uusien menetelmien käyttöönottoon.